

Starta ett opinionsinstitut!

Sven-Axel Månssons genmäle på Dodillet och de två professorerna från Idé- och lärdomshistoria vid Göteborgs universitet:

Jag har egentligen bara några korta kommentarer till Dodilletts och professorernas genmäle på min granskning av den aktuella doktorsavhandlingen. Det mesta är redan sagt. Jenny Westerstrands djupgående, kritiska genomlysning av Dodilletts vetenskapligt problematiska och i många stycken oetiska hantering av 80- och 90-talsmaterialet i svensk prostitutionsforskning och debatt ger ytterligare tunga belägg för mina tidigare observationer. Vantolkningen av dokumentation och källor avser inte bara den period jag har granskat. Mot den bakgrunden faller Dodilletts handledares (professorerna Nilsson och Lindberg) avfärdande av min kritik som en "enögd partsinlaga" med en tung duns till golvet. Den kontrolläsning av texten de påstår sig ha gjort, måste ha skett med förbundna ögon eller i svårt sömndrucket tillstånd. På en punkt har de blivit bönhörda av sin doktorand. "... jag (Nilsson eller Lindberg? min anm.) menar att vi inom humanistisk forskning skall välkomna avhandlingar som vågar gå emot etablerade forskningstraditioner". Jo tack, här har man fått en avhandling som struntar i de vetenskapliga traditionerna både när det gäller metod och källhantering. Om det är dit man vill komma, varför då inte helt enkelt starta ett opinionsinstitut och därmed slippa lägga ner tid och energi på kvalificerade idéhistoriska analyser? Allvarligt talat, professorernas svar på min seriösa och väl underbyggda kritik är svagt och slarvigt, för att inte säga direkt pinsamt.

Dodillet menar att jag i min kritik koncentrerat mig "på några detaljer och enstaka ord i min 600 sidor tjocka avhandling, istället för att diskutera rimligheten i min tolkning av

prostitutionspolitikens historia”.

Jag frågar mig: har hon förstått kritiken? Det är ju precis detta jag har gjort. Genom att demonstrera bristerna i hanteringen av källmaterialet, så ifrågasätter jag rimligheten i tolkningarna. Amerikanska forskarkollegor brukar säga: "garbage in, garbage out". Resultaten speglar bristerna i materialet. Genom sitt sätt att hantera källorna från 1970- och 80-talens prostitutionsforskning och det statliga utredningsarbete, som då gjordes, undergräver Dodillet trovärdigheten i sina egna tolkningar och slutsatser. Och som sagt, Jenny Westerstrands analys förstärker intrycket att dessa brister är genomgående i avhandlingen.

Det är detta allvarliga problem som Dodillet avfärdar genom att bagatellisera mina invändningar med formuleringar som att de endast gäller "några detaljer eller enstaka ord". Det handlar inte om några "detaljer" och avhandlingens tjocklek är ingen kvalitetsgaranti. Låt mig ge ännu ett exempel på Dodilletts blåkullahistorier. Hon påstår i sitt genmäle att hennes avhandling visar att "professionella prostituerade" exkluderades ur forskningen och prostitutionsdiskussionen på 1970- och 80-talen. – Jag och mina kollegor intervjuade och samtalade med hundratals prostituerade kvinnor under denna period. Men det är uppenbarligen inte någon av dessa som avses.

Vilka – mer exakt – är då gruppen "professionella prostituerade" som skulle ha exkluderats ur forskning och debatt? Låt oss gå till avhandlingen. På sidan 104 finner vi berättelsen om föreningen Sexualpolitisk Front, som grundades i slutet av 1970-talet. Föreningens kader bestod i allt väsentligt av tre mycket välformulerade och engagerade kvinnor med egna prostitutionserfarenheter som arbetade med att "få bort skamstämpeln kring prostitutionen, ändra lagarna som slog mot prostituerade, stödja varandra och göra andra 'flickor' medvetna om sin situation". Förmodligen är det dessa tre som avses. En av kvinnorna var Malmöbaserad, de två andra var från

Stockholm. Den Malmöbaserade kvinnan sökte och fick både ekonomiskt och annat bistånd av socialarbetarna vid Malmöprojektet. Bland annat medverkade vi till att hon så småningom fick tillbaka vårdnaden om ett av sina barn, som omhändertagits på grund av svåra problem i familjen. Många var de timmar vi ägnade åt att diskutera prostitution med denna kvinna. Kontakten med henne fortsatte flera år efter det att projektet avslutats. Personligen har jag aldrig delat hennes positiva syn på prostitution; hennes egna svåra upplevelser av erfarenheter bar syn för sägen. På en punkt var vi emellertid fullkomligt överens, nämligen hur viktigt det är att få bort skamstämpeln som sätts på de människor som finns i verksamheten. Men inte bara det utan också den självklara rätten att få mötas med respekt och jämlikhet i den offentliga debatten, vilket inte var självklart i det åsiktsklimat som rådde inom delar av kvinnorörelsen i slutet av 1970-talet, där dessa kvinnor framställdes som "svartfötter" i könskampen.

Dodilletts påstående att kvinnornas perspektiv inte togs på allvar av forskare och utredare är nonsens, för att inte säga ren och skär lögn. Prostitutionsutredningens sekreterare Hanna Olsson hade till exempel kontakt med samtliga tre kvinnor under utredningstiden, men också med andra som eventuellt förespråkade prostitutionen. Saken var bara den att dessa kvinnors positiva beskrivningar av sina erfarenheter inte kunde uppvägas av alla andra berättelser som handlade om utsatthet och utnyttjande. Beläggen för existensen av den lyckliga horan var helt enkelt inte övertygande. Och de har inte blivit bättre med åren, inte heller i Dodilletts tappning. Hennes argumentation för en integrering av prostitutionen i samhället under parollen: avmoralisera sexualiteten, förefaller dessutom helt bakvänd. Behöver vi verkligen prostitutionen för att "befria" sexualiteten? Däremot finns det idag lika många skäl som tidigare att erbjuda kvinnor och män, med tunga erfarenheter av den cyniska hantering som prostitutionen ofta innebär, hjälp och stöd att lämna verksamheten och integreras i samhället. På denna punkt

återstår mycket att göra både nationellt och i ett globalt perspektiv.

Sven-Axel.Mansson@mah.se